

BIULETYN NAUKOWY

NEWSLETTER DZIAŁU BADAŃ NAUKOWYCH

Z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet składamy wszystkim Paniom serdeczne życzenia. Niech Wasze marzenia się spełniają, a każda droga prowadzi Was do sukcesu.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIEI

Międzynarodowy Dzień Kobiet jest obchodzony w wielu państwach całego świata. Tego dnia uznawane są zasługi wszystkich kobiet bez względu na podziały narodowościowe, etniczne, językowe, kulturowe, gospodarcze czy polityczne. Jest to okazja, by spojrzeć wstecz na dokonania z przeszłości, a co ważniejsze, by spojrzeć w przyszłość i zwrócić uwagę na niewykorzystany potencjał oraz możliwości, jakie otwierają się przed następnymi pokoleniami kobiet.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIEI I DZIEWCZĄT W NAUCE

11 lutego obchodzimy Międzynarodowy Dzień Kobiet i Dziewcząt w Nauce. To ważna okazja, aby wspomnieć o pionierkach polskiej nauki oraz pogratulować i podziękować współczesnym naukowczyniom za ich wybitne osiągnięcia. Są wśród nich lekarki, inżynierki, matematyczki i wynalazczynie.

W NUMERZE

STR. 1

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIEI

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIEI I DZIEWCZĄT W NAUCE

STR. 2

PIONIERKI POLSKIEJ NAUKI

STR. 3

SHE FIGURES 2024

PEŁNOMOCNIK MNISW DS. RÓWNEGO TRAKTOWANIA W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

NAGRODY „NATURE AWARDS INSPIRING WOMEN IN SCIENCE”

STR. 4

WEBINAR: WYMIAR PŁCI W BADANIACH

PRZEWODNIK „JAK UWZGLĘDNIĆ WYMIAR PŁCI W PROJEKTACH HORYZONTU EUROPA? PRZEWODNIK DLA ZESPOŁÓW PROJEKTOWYCH”

PIONIERKI POLSKIEJ NAUKI

Pisząc o pionierkach nauki w Polsce, nie można zapomnieć o Marii Skłodowskiej-Curie, noblistce z fizyki i chemii, czy pierwszej w Polsce chirurżce Magdalenie Bendziszawskiej. W tym gronie należy wymienić także takie kobiety jak:

- **Alicja Dorabialska** – studentka Marii Skłodowskiej-Curie i pierwsza kobieta profesor politechniki w Polsce,
- **Hanna Hirszfeld** – wybitna polska lekarska zajmująca się pediatrią,
- **Wilhelmina Iwanowska** – pierwsza kobieta w zarządzie Międzynarodowej Unii Astronomicznej,
- **Stefania Jabłońska** – jedna z najczęściej cytowanych na świecie polskich klinicystek,
- **Józefa Joteyko** – psycholożka, fizjolożka, organizatorka Fakultetu Pedologicznego w Brukseli,
- **Zofia Kielan-Jaworowska** – paleobiolożka, specjalistka w zakresie ssaków mezozoicznych,
- **Helena Rasiowa** – matematyczka zajmująca się m.in. sztuczną inteligencją,
- **Helena Sparrow** – bakteriolożka i światowa pionierka w zakresie badania szczepień,
- **Wanda Szmielew** – twórczyni warszawskiej szkoły podstaw geometrii,
- **Maria Czaplicka** – badaczka Syberii.

Kobiety te wniosły ogromny wkład w rozwój nauki w swoich profesjach. Również obecnie możemy pochwalić się wybitnymi naukowczyniami, które mają znakomite osiągnięcia w swoich dziedzinach. Są wśród nich:

- **Marta Karczewicz** – matematyczka i wynalazczyni, specjalistka od kompresji wideo, zrewolucjonizowała streaming, a dzięki jej odkryciom możemy dziś oglądać przez internet filmy wysokiej jakości. Przyczyniła się do opracowania standardu Advanced Video Coding (AVC), HEVC (High Efficiency Video Coding) czy VVC (Versatile Video Coding), który obsługuje wideo w rozdzielczości nawet do 8K.
- **Edyta Kocek** – stoi za sukcesem opasek telemetrycznych, które umożliwiają zdalne monitorowanie funkcji życiowych, np. seniorów.
- **Olga Malinkiewicz** – wynalazczyni przełomowej metody wytwarzania ogniw słonecznych na bazie perowskitów, czyli minerałów zbudowanych z nieorganicznych związków chemicznych. Według ekspertów jej dokonanie zapowiada przełom w światowej energetyce słonecznej.
- **Patrycja Wizińska-Socha** – pomysłodawczyni przełomowego systemu telemetrycznego Pregnabit do badania dobrostanu dziecka w okresie prenatalnym.
- **Agata Maria Kołodziejczyk** – neurobiolożka i astrobiolożka, jedyna Polka w Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), gdzie zajmuje się m.in. komercjalizacją badań kosmicznych. Z jej inicjatywy utworzono pierwszą w Polsce analogową bazę kosmiczną do przeprowadzania symulacji misji pozaziemskich.
- **Maria Siemionow** – światowej klasy mikrochirurżka, pionierka nowej technologii tolerancji w transplantologii oraz terapii komórkowych regeneracji nerwów i mięśni. Przeprowadziła pierwszy udany przeszczep twarzy w USA.

Źródło: [Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego](#)

SHE FIGURES 2024

Komisja Europejska opublikowała najnowszą edycję raportu She Figures 2024, prezentującego aktualne dane na temat równości płci w europejskim sektorze badań i innowacji (R&I).

Kluczowe ustalenia raportu:

- Kobiety stanowią większość wśród osób studiujących, ale pozostają niedoreprezentowane w STEM (nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka).
- Tylko 22% doktorantek w sektorze ICT to kobiety, co pogłębia deficyt talentów i osłabia konkurencyjność UE.
- Zaledwie 9% wynalazców w UE to kobiety.
- 98% europejskich projektów badawczych ponosi porażkę w integrowaniu wymiaru płci w treści badań.

Tegoroczna edycja wprowadza She Figures Index – nowy wskaźnik mierzący postępy państw UE w zakresie równości płci w sektorze R&I.

Pełny raport: [She Figures 2024](#)

PEŁNOMOCNIK MNISW DS. RÓWNEGO TRAKTOWANIA W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ustanowił Pełnomocnika ds. Równego Traktowania w Obszarze Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Zgodnie z zarządzeniem Ministra z 11 lutego 2025 r. do jego zadań należy będzie monitorowanie sytuacji kobiet w nauce, analiza wdrażania Planów Równości Płci, współpraca z biurami i rzecznikami ds. równego traktowania oraz doradztwo w zakresie polityki równościowej dla Ministra. Pełnomocnik będzie również uczestniczyć w opracowywaniu aktów prawnych i dokumentów strategicznych, a jego działania mają zapewnić spójność inicjatyw na rzecz równości w szkolnictwie wyższym i sektorze badań. Obsługę Pełnomocnika zapewni Departament Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki.

NAGRODY “NATURE AWARDS INSPIRING WOMEN IN SCIENCE”

Trwa nabór do prestiżowej nagrody Nature Awards Inspiring Women in Science!

Nagrody Nature Awards Inspiring Women in Science celebrują wyjątkowe kobiety w nauce oraz osoby, które inspirują nowe pokolenia badaczek.

- Co można wygrać? 2 zwyciężczynie otrzymają po 50 tysięcy USD,
- 2 wyróżnione osoby otrzymają po 5 tysięcy USD,
- zaproszenie na ceremonię wręczenia nagród w Londynie lub Nowym Jorku (z pokryciem kosztów podróży i zakwaterowania),
- mentoring i promocja na platformach Nature oraz The Estée Lauder Companies.

Szczegóły i zgłoszenia (do 09.04.2025): [Nature Awards Inspiring Women in Science](#)

nature awards

ESTÉE
LAUDER
COMPANIES

WEBINAR: WYMIAR PŁCI W BADANIACH

Niemieckie Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań Naukowych (BMBF) zaprasza na kolejną, trwającą od 2020 roku, edycję warsztatów na temat uwzględniania wymiaru płci w badaniach. Tegoroczna edycja odbędzie się **24 czerwca 2025 r.** online i obejmie kluczowe aspekty perspektywy płci w programie Horyzont Europa oraz konkretne przykłady jej wdrażania w projektach unijnych.

To wydarzenie jest doskonałą okazją do lepszego zrozumienia, jak wymiar płci wpisuje się w kryterium doskonałości naukowej i jakie narzędzia można wykorzystać w aplikacjach o granty.

[Link do wydarzenia](#)

PRZEWODNIK „JAK UWZGLĘDNIĆ WYMIAR PŁCI W PROJEKTACH HORYZONTU EUROPA? PRZEWODNIK DLA ZESPOŁÓW PROJEKTOWYCH”

Przewodnik autorstwa Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Horyzontu Europa w NCBR pt. „Jak uwzględnić wymiar płci w projektach Horyzontu Europa? Przewodnik dla zespołów projektowych”, pomoże naukowcom, innowatorom i menedżerom projektów skutecznie wdrażać podejście uwzględniające płeć na każdym etapie realizacji projektów badawczo-innowacyjnych.

Znajdą w nim Państwo praktyczne wytyczne, przykłady dobrych praktyk oraz narzędzia do analizy z uwzględnieniem płci w różnych dziedzinach nauki i technologii. Przewodnik to nie tylko wsparcie w spełnianiu wymogów Horyzontu Europa, ale także sposób na zwiększenie jakości i oddziaływania projektów.

[Przewodnik do pobrania](#)

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

